

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Filozofická fakulta
Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce a studijní obor: Ondřej Málek, Kulturní studia

Název práce: OBRYSY BUDOUCNOSTI: ŽIVOT IMAGINÁRNÍCH ENTIT V KULTURNÍM PROSTŘEDÍ

Oponentka práce: Mgr. Vera Kaplická Yakimova, Ph.D.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Diplomová práce Ondřeje Mála je již na první pohled neobvyklá. Neobvyklý je její neprůhledný název, který v čtenáři (nebo aspoň v mém případě) nevzbuzuje přesná očekávání, o co tu vlastně jde? Práce je však neobvyklá rovněž svým rozsahem, přes 100 stran, použitím rozsáhlé primární a sekundární literatury, svým žánrem, svým členěním a svým jazykem. Málek tak předkládá text diplomové práce, který dle mého názoru uniká standardnímu pojetí kvalifikačních prací a vrhá mě do nemilé pozice ji „hodnotit“. Naštěstí si kolega Málek vybral vhodný obor a vhodné pracoviště, a proto se odvážím i svůj posudek pojmout o něco volněji. Jedním dechem musím dodat, že všechna formální a obsahová kritéria kladena na diplomovou práci text splňuje, proto není žádný pochyb o možnosti ji přijmout ji jako podklad pro úspěšné dokončení magisterského studia.

Abych přece jen vypíchlá některé základní charakteristiky předloženého textu, budu se soustředit na způsob psaní kolegy Mála. Práce rezignuje na ohrané, a přece jen přímočařejší rozdělení na teoretickou kapitolu a kapitolu aplikační. Ondřej Málek tvoří koláže, kde se během jedné strany vystřídají teoretické texty s texty historickými a literárními. Dokáže to tak rychle a mistrovsky, že přechody se pak zdají být zároveň nemyslitelné i fungující. Autor bere zdroje tam i tam, slepí vše dohromady, výsledek je ale skutečně spíše tvůrčím aktem a ne blábolením. Tedy skoro pořád. Části práce, které jsou spíše „výplňkem“, tedy úvod a do jisté míry i závěr mohou (a v mém případě se tak opravdu stalo) čtenáře vyděsit a odradit. Například hned na straně 8 se setkáváme s těmito větami: „Žádné vnímání, žádný odstup se dnes neodehrává v čiré bezprostřednosti. Práce vědomí vstoupila do strukturálního rozptylu segmentací svých funkcí v řečišti obvodů, jež ji nahradilo v pojmu a zbavilo

průhlednosti. Vědomí, jeho autonomie se vytrácí v démonické korekci „světa tam venku“. Přetíženo rozmnožením svých demarkací se do něj nenávratně vsakuje.“ Takové psaní bych nemohla označit jako dobrou reklamu naší fakulty pro lidi „zvenčí“. O to větší je překvapení, že dál, když se Málek věnuje konkrétním literárním textům a jejich interpretaci, vynikne jeho cit pro text a propojení nejsou samoučelná. Dle mého názoru se Málkovi daří mnohem více v poloze interpretační, než v té shrnující a generalizující.

Jednoznačně překvapuje a budí respekt autorův přehled, co se týče žánru sci-fi literatury. Málek pracuje s klasiky tohoto žánru, u nichž jen málokterý současný fanoušek vůbec tuší, že existují. Zajímá se o texty z první poloviny 20. století, dále o texty, které podnítily velký rozmach žánru v 50. a 60. letech, texty z různých kulturních prostředí. Málek má velký přehled, ale nejen to, má i velký cit pro komparaci, který chybí i mnoha studentům filologických oborů. Například ve třetí kapitole „Sen o původu“ se setkáváme s fascinující interpretací textů Kóbó Abe, kde se práce s primárním textem prolíná s přeskoky k textům Jacquese Derridy, Viléma Flussera, Stanisława Lema, Umberta Eca, Andrého Bretona, Emmanuela Levinase, Gillesse Deleuzea a Félixu Guattariho, Alaina Robbe-Grilleta, Rolanda Barthesa, Maurice Blachota a mnoho dalších. I z malé ukázky citované literatury je snad viditelné, že Málek se často obrací k francouzské tradici myšlení a jeho styl psaní do této tradice přímo zapadá. Není to způsob psaní, který by v českém „strukturalistickém“ kontextu patřil do středního proudu, pro Málka je to však zdá se jediná cesta, ne póza. Ke konci diplomové práce se pak autor dostává i k vědecko-fantastickým filmům, ale interpretuje je hlavně prizmatem motivů a témat, které se zvoleného výkladu dotýkají a znovu vybírá klasická díla typu Tarkovského *Stalkera* a propojuje je i s více mainstreamovými díly jako je *Blade Runner*. Mimochodem, musím Ondřeje Málka pochválit i za důsledné uvádění překladatelů v citované literatuře.

Vzniklá práce je tedy, jak již jsem napsala výše, výjimečná a obohacující, zároveň vyžaduje specifického čtenáře, ochotného se do imaginace Ondřeje Málka nechat zatáhnout a vést. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat jako výbornou.

Navrhovaná klasifikace: výborně

.....
podpis oponenta práce

V Českých Budějovicích dne 18. ledna 2021

Stupeň klasifikace:	Výborně	velmi dobře	Dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

